

5 APRIL!!
Kom op 5 april naar
de Algemene Ledenvergadering
in Motel Van der Valk in Breukelen!

AHOJ!

Ledenbrief van de

Vereniging Vrienden Nederland - Tsjechië & Slowakije

Nr. 126 maart 1997

COLOFON

Bestuur:

A. Hoogstad voorzitter
Antoniuslaan 33, 3341 GA Hendrik Ido Ambacht
Tel. 078-6 81 26 03

Mevr. H.G. v.d. Burg-Meijer secretaris
Nieuwendamlaan 274, 2547 JR Den Haag
Tel. en fax 070-3 25 86 79

A. den Boogert penningmeester
Postgiro rek.nr. 379543 t.n.v.
Ver. Vrienden Nederland-Tsjechië & Slowakije
Tel. en fax 010-4 20 55 81

mevr. M. van Dorst G.P.A. Schöpping
G. Molenaar mevr. H. Sugito
C. Oostveen J. Vrijhof

Redactie Ledenbrief:

Mevr. H.G. v.d. Burg-Meijer tel. en fax 070-3 25 86 79
Nieuwendamlaan 274, 2547 JR Den Haag

Mevr. H. Sugito J. Vrijhof
J. Sugito J.F.E. Wallin
mevr. J. van Unnik

Ledenadministratie:

Mevr. H.G. v.d. Burg-Meijer
Nieuwendamlaan 274, 2547 JR Den Haag

GTSN (Genootschap voor Tsjechische en Slowaakse Muziek):

Hans Wallin (voorzitter) tel. 070-3 27 87 06
Prins Bernhardlaan 21, 2264 CA Leidschendam

Wim Brandse
Jacques de Coo

Afdelingen:

Amsterdam: K.L. Thio tel. 020-6 79 14 23
Rotterdam: A. den Boogert tel. 010-4 20 55 81
Den Haag : L.M.A. Marcus tel. 070-3 56 04 88

V.N.T.S.-Filmdienst:

K.L. Thio tel. 020-6 79 14 23
Van Baerlestraat 59, 1071 AR Amsterdam

Info Stedenbanden:

J.M. van Gastel tel. 070-3 90 11 90

Info Reisdienst:

A. Hoogstad tel. 078-6 81 26 03

ISSN 1383-0899

Wij verwelkomen onderstaande nieuwe leden:

13/02 Dhr. F. Bleekemolen,
Diemen
18/02 Fam. M.J. van der Woude-
Hrdlicková, Blaricum
18/02 Fam. H. van Hinte,
Zoetermeer
18/02 Fam.A.R. de Baan,
Gouda
18/02 Dhr.C. Gips,
's-Gravenhage
19/02 Dhr. E. Haak,
Nieuwerkerk (Zld)
26/02 Gemeente Schouwen-
Duiveland, (Don)
Zierikzee
26/02 Dhr. D. Hendrikson,
Gouda
03/03 Fam. E. Heidema,
Martin, Slowakije

Leden en donateurs ontvangen gratis het verenigingsblad 'AHOJ'.

Uit het huishoudelijk reglement:

Lidmaatschap

Aanmelding als lid/donateur van de vereniging kan uitsluitend geschieden door een aanmeldingsformulier geheel ingevuld en ondertekend aan het bestuur te doen toekomen.

Zodra de contributiebetaling door het bestuur is ontvangen, ontvangt het lid een lidmaatschapskaart voor het lopende verenigingsjaar.

De leden zijn verplicht de contributie over enig jaar voor 1 maart van dat jaar te voldoen op een door het bestuur aangegeven wijze.

Indien een lidmaatschap na 30 juni van enig jaar ingaat, is het betreffende lid over het nog resterende gedeelte van dat jaar slechts de helft van de geldende jaarcontributie verschuldigd, met dien verstande dat bij toetreding als lid in november of december over het dan lopende jaar in het geheel geen contributie verschuldigd is, mits de contributie over het volgende jaar wordt voldaan.

Statuten, artikel 5.4:

Het lidmaatschap eindigt door opzegging door het lid, door het overlijden van het lid of door roeyment van het lid door de algemene ledenvergadering. Opzegging kan slechts schriftelijk geschieden, uiterlijk twee maanden voor het einde van een verenigingsjaar.

VAN DE VOORZITTER

Over een maand of twee is het zover en gaan we op reis naar Slowakije. Dat vooruitzicht maakt nieuwsgierig. Hoewel wij pretenderen vriend van de Slowaken te zijn, hebben wij hen niet erg verwend met bezoek en aandacht. Er is wel wat tijd overheen gegaan om eraan te wennen dat Tsjechen en Slowaken volken zijn met een verschillende identiteit. Een paar jaar geleden heeft een boekje over de geschiedenis van de Slowaken mij geholpen aan dat inzicht. Het is van dr. Lubomír Lipták en heet "A History of Slovakia and the Slovaks", een uitgave van het Ministry of International Relations. 1991.

Ik maak daaruit een uittreksel van de periode van de 16de en de 17de eeuw. Maar eerst een paar opmerkingen over de Middeleeuwen.

Van de 11de tot de 15de eeuw was Slowakije zeer welvarend. Grote delen van het land werden in cultuur gebracht, nijverheid, handel en vooral ook mijnbouw floreerden. Slowakije lag aan de handelsroutes van Zwarte Zee naar Oostzee en ook aan de verbinding tussen Oost- en West-Europa (Donau). Van de eerste kregen steden als Kežmarok, Košice, Levoča hun deel, van de laatste bijvoorbeeld Bratislava en Trnava. Zeer belangrijk was de winning van edele metalen. Een kwart van de Europese produktie was afkomstig uit de mijnen van Banská Štiavnica en Kremnica. In de 15de en de 16de eeuw was Slowakije één van de belangrijkste vindplaatsen van koper van de wereld. Staatkundig vormde Slowakije lange tijd een eenheid met Hongarije. De Slowaken hadden op cultureel en economisch gebied daarin de leiding. Van die grote welvaart zullen wij nog sporen aantreffen in de vorm van kastelen, burchten en kerken met daarin de beelden en schilderijen.

Aan deze bloeiperiode kwam een einde door het opdringen van het Osmaanse rijk. De Turkse invasie was al eeuwen een bedreiging voor Europa en vond zijn hoogtepunt in het begin van de 16de eeuw. 1526 Slag bij Mohacs en later de belegering van Wenen. Hongarije was dus bezet, Slowakije vormde lange tijd het centrum van het Hongaarse deel van het Habsburgse rijk. Bratislava was toen het bestuurlijke centrum, daar vonden ook de kroningen plaats van de Habsburgers. Tot 1848 was daar ook het parlement.

In Trnava was de zetel van de Aartsbisschop van Esztergom. Ook Košice was een bestuurlijk centrum. In 1657 werd daar ook een universiteit gesticht. De Jesuïeten hadden vanaf 1635 een universiteit in Trnava.

Het langdurige conflict met de Turken en de dichtbij gelegen frontlijn vertraagde natuurlijk de ontwikkeling van Slowakije. Troepen van de Habsburgers, bestaande uit huurlingen uit vele landen van Europa, sociaal niet de besten, brachten veel overlast in de garnizoensplaatsen. Een vijandelijke bezetting is soms te verkiezen. Daarbij kwam nog een complicatie van verstrekkende betekenis. De Hongaarse adel trok lang niet altijd de partij voor de Habsburgers tegen de Turken. De Habsburgers hadden een centralistisch bestuur nodig om de strijd tegen de Turken effectief te voeren. Dus tastten zij de privileges van de Hongaarse adel vaak aan. Die kozen dan de zijde van de Turken met als gevolg een aantal opstanden, die van het begin van de 17de eeuw tot in de 18de eeuw voortduurden.

Religieuze conflicten gingen vanzelfsprekend in die tijd ook niet aan het Slowaakse volk voorbij, zodat men mag concluderen dat de gesel van oorlogen eeuwenlang het Slowaakse volk getroffen heeft. Dat moet weerslag op aard en ontwikkeling van het volk hebben gehad.

Ik dacht er goed aan te doen bovenstaande opmerkingen te maken niet alleen voor de reisgenoten maar ook voor hen die een andere keer gaan.

Arie Hoogstad

VAN DE REDACTIE

Hebt u pagina 2 al gezien? Een fraai lijstje met nieuwe leden, o.a. het resultaat van de reisinformarkt in Waddinxveen (zie elders in deze 'Ahoj' het verslag van Cok Oostveen).

Er zijn enkele belangrijke evenementen - en de VNTS-ledenvergadering is al héél dichtbij. Dat is ook de reden dat het afdrucken van het aanmeldingsstrookje is weggelaten; dat redden we nauwelijks. Bellen of faxen dus en wel met **spoed!** Ik heb het er benauwd van, want eigenlijk zijn wij een maand te laat met het uitnodigen van onze leden/donateurs om de jaarvergadering bij te wonen. Er is al wel eerder over geschreven, maar ja.....

Aan het eind van de Tsjechische week in Doetinchem vindt - niet ver daarvandaan - de Tsjechische Veteranen Dag plaats. Dat is dus leuk met elkaar te combineren.

Nieuws van de Stedenbanden en knipsels zijn er in overvloed, maar dat is deze keer niet zo erg want er is een lege rubriek "Van de leden", zodat we deze ruimte kunnen "lenen".

De muzikliefhebbers kunnen tevreden zijn met zoveel informatie, zowel op klassiek- als op populair gebied.

Tentoonstellingen, film- en boekennieuws - het staat er allemaal in en tot slot nog enkele wetenswaardigheden bij "Allerhande".

En dit moet u ook weten: op de laatste maandag van de maand hebben wij altijd redactievergadering voor 'Ahoj' van de komende maand. Te laat ingekomen kopij kunnen wij niet gezamenlijk behandelen en blijft dus weleens "in de map". En dat is jammer!

Zo, dat ei is weer gelegd. Alweer een leuk ei, vind ik zelf.

Hennie van der Burg

Cok Oostveen verzamelt voor de V.N.T.S. allerlei informatie op het gebied van reizen, vervoer, vakantiewoningen e.d. Een en ander staat ter beschikking van V.N.T.S.-leden. Hebt u op dit gebied nuttige informatie voor de V.N.T.S., laat het Cok dan weten. Zijn adres is: Mesdagstraat 23-I, 1073 HJ Amsterdam. Tel. 020-6628546.

POD ZVICINOU
hotel restaurant

Uniek hotel 120 km ten noord-oosten van Praag met Nederlandse leiding.

Door zijn exclusieve ligging is het hotel een prima uitgangspunt voor een onvergetelijke vakantie.

Voor meer informatie:
(en voor al uw vakanties in Tsjechië)

"Hotel Pod Zvicinou"
correspondentie-adres in Nederland:
St. Walburgbuitensingel 14
4001 ML Tiel
Tel. 0344-623 987

Het maandelijks uitgeven van de Ledenbrief kost de VNTS een flinke duit. Door advertenties kunnen wij deze kosten drukken en u bereikt daarmee een gericht publiek in een oplage van + 750 exemplaren. Onderstaand onze tarieven:

1/16 pag.	f 16,50;	5 nrs.	f 80,=;	10 nrs.	f 155,=
1/8 "	f 22,--;	" "	f 105,=;	" "	f 205,=
1/4 "	f 33,--;	" "	f 160,=;	" "	f 315,=
1/2 "	f 55,--;	" "	f 265,=;	" "	f 510,=
hele pag.	f 93,50;	" "	f 450,=;	" "	f 850,=

Voor nadere inlichtingen: Secr. V.N.T.S., Nieuwendamlaan 274,
2547 JR DEN HAAG. Tel. 070-3258679.

EVENEMENTEN

5 April: Algemene Ledenvergadering

De jaarlijkse algemene ledenvergadering vindt ook dit jaar weer plaats in Motel Breukelen te Breukelen. Dit v.d. Valk-motel is gemakkelijk te bereiken, het ligt bezijden de snelweg Utrecht-Amsterdam (A2) - afslag Breukelen en de trein stopt er voor de deur.

Vanaf 10 uur op **zaterdag 5 april** begroeten wij onze leden en donateurs met een kopje koffie. Van 10.30 tot 12.00 uur vergaderen wij, waarna het de beurt is aan Jana Beranová, schrijfster en vertaalster van Tsjechische boeken. Zij zal o.a. uit eigen werk lezen en houdt een voordracht over Tsjechische en Slowaakse poëzie. Jana is een boeiend vertelster en wij weten zeker dat u daar geen woord van wilt missen.

Tijdens het ochtendprogramma is er gelegenheid voor het nuttigen van een tweede kopje koffie.

Dan schuiven we aan voor de lunch waar we nu eens ruimschoots de tijd voor nemen.

Als de bordjes leeg zijn en we genoeg hebben gekakeld, gaan we van het middagprogramma genieten. Dat is zelfs voor de bestuursleden nog een verrassing. Zeker is dat Hans Wallin een deel van dit middagprogramma zal vullen, uiteraard met pianomuziek. Geheimzinnig, nietwaar?

Het middagprogramma wordt om 17.00 uur afgesloten.

Voor de lunch vragen wij een eigen bijdrage van f 10,- (= bij entree te betalen), de VNTS betaalt het resterende bedrag. Wel moeten wij minimaal twee dagen vóór de jaarvergadering het aantal lunches bestellen. Daarom vragen wij u om u per omgaande aan te melden, liefst telefonisch, mag ook per fax. De telefax van het secretariaat is: 070-3258679. Indien ik bijvoorbeeld even naar de brievenbus ben, spreekt u dan uw boodschap op het antwoordapparaat in, a.u.b.

Wij rekenen op uw komst! Tot ziens dan op zaterdag 5 april in Breukelen!

Hennie van der Burg

Catharina Kerk centraal tijdens Tsjechische week te Doetinchem

Er wordt had gewerkt aan het programma van de Tsjechische week, die van 22 t/m 27 april a.s. in Doetinchem plaatsvindt. Vast staat nu dat de 'Kostel Svaté Kateřiny' oftewel de Catharina Kerk het centrale punt voor talrijke onderdelen wordt. De kerk wordt daartoe omgebouwd tot een multifunctionele ruimte die geschikt is voor tentoonstellingen, stands, filmvoorstellingen, lezingen, muziek- en dansoptredens, etc. Uiteraard zullen er ten behoeve van het publiek ook de nodige horeca-voorzieningen zijn.

Het idee voor de Tsjechische week vindt zijn oorsprong in de stedenband die Doetinchem onderhoudt met de Boheemse stad Pardubice.

Het programma voorziet in een aantal tentoonstellingen (marionetten, glas, kantkloswerk, ex libris, boeken, aardewerk, beschilderde eieren, fotoreportage, etc.) zowel in de Catharina Kerk als in de Openbare Bibliotheek en het Slingeland Ziekenhuis, en in muziek- en dansvoorstellingen. Het programma vermeldt verder een lezing over Tsjechië, stands met reisinformatie, de introductie van een cursus Tsjechisch op reis, video-films. Uiteraard zullen diverse groepen en verenigingen die week naar

Doetinchem afreizen. Onder hen het koor Gaudium, het kamerorkest van het conservatorium in Pardubice, de Pardubicer balletgroep Helena Machová en de blaaskapel Pernštejnka. Bel voor nadere inlichtingen met: A.J. Beugel-Huijsman, 0314-32 37 93.

Tsjechische Veteranen Dag

Al eerder - maart en nov/dec 1996, resp 'Ahoj 116 en 123 - hebben wij deze veteranendag aangekondigd. Deze vindt plaats op **26 en 27 april te Beek**; nabij autoweg Arnhem/Oberhausen. Ter hoogte van afrit 30 (Beek) zal de route met borden worden aangegeven.

Nu is het dan bijna zover. Dit grootse evenement, waar fraaie oude auto's en zelfs ook oude motorfietsen te zien zijn, zal eens in de vijf jaar plaatsvinden. De organisatoren van deze

eerste veteranendag hebben getracht ook een stuk cultuur in te bouwen. Vandaar dat zij ook de Tsjechische volksdansgroep **Jaro** uit Ústí nad Orlicí hebben uitgenodigd, die een en ander met hun muziek, zang en dans kleur zullen geven, want zij dragen natuurlijk hun klederdracht.

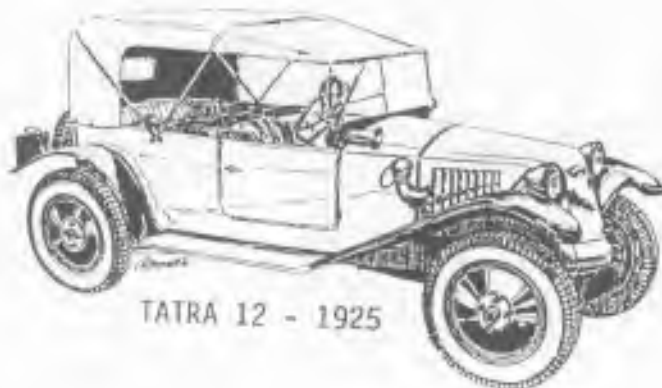
De veteranen-organisatie heeft voor de Tsjechische groep contact kunnen leggen met de Achterhoekse volksdansgroep **Divoda** uit Didam; ook zij zullen hun kunsten vertonen.

Uiteraard is dit niet het enige stukje cultuur, want ook de heer Bontan uit Maartensdijk zal met zijn miniatuur-draaiorgeltje aanwezig zijn.

Men heeft voor dit weekend een lucratief programma samengesteld. De eigenlijke show van de oude auto's is pas op zondag. Voor de vroegkomers is er op de zaterdag een en ander te beleven, zoals (bij voldoende deelname) een bustocht naar de bloeiende bollen met op de terugweg een bezoek aan de molens te Kinderdijk - leuk voor de buitenlandse deelnemers, o.a. uit Zweden, Tsjechië en België. Ongetwijfeld zullen er meerdere nationaliteiten aanwezig zijn.

Een alternatief is er in de vorm van een bezoek aan Doetinchem, waar op dat moment een Tsjechische week gaande is. Twee vliegen in één klap!

Vanaf 20.00 uur is er een kennismakingsavond met optredens van de beide dansgroepen. Het draaiorgeltje zal ook van de partij zijn. Om 23.00 uur wordt deze avond besloten.

Op zondag komen de veteranen dan écht aan de beurt, wederom opgeluisterd door de dansgroep. Van 10.00 - 13.00 uur kunt u daarvan genieten.

Na 13.00 uur zet de hele caravan zich in beweging en gaat via binnenwegen naar Lievelede, alwaar een bezoek wordt gebracht aan een kaasboerderij of een klein openluchtmuseum (Erve Kots). Na dit bezoek vertrekt de stoet richting Doetinchem - feestweek, weet u nog wel? - wellicht met een tussenstop.

Komt u kijken of wilt u deelnemen, wenst u nadere informatie? Bel: 0180-413985 of fax: 010-4851432. U bent van harte welkom!

REISINFORMATIEMARKTEN

Waddinxveen

Dit is een groot succes geworden. Op 15 februari hebben volgens een ruwe schatting meer dan duizend mensen hun weg gevonden naar Zalencentrum "Het Nieuwe Trefpunt" midden in het Groene Hart. Aan de gezichten te zien zijn de meeste mensen tevreden naar huis gegaan. De aanwezige stedenbanden, reisorganisaties en VNTS-medewerkers hebben vol overgave de mensen te woord gestaan en vragen beantwoord.

Waddinxveen: druk, druk, druk...

Natuurlijk komen er altijd van die eigenheimers met onzinnige vragen zoals "wat is de prijs van benzine" of "heeft u informatie over...." en dat is dan een of ander gehucht waar men een huisje of zo heeft gehuurd. Voor deze mensen is onze reismarkt dan ook niet bedoeld.

Maar ik moet ook de stedenband Waddinxveen-Pelhrimov een pluim geven voor de uitstekende organisatie. Want het succes is altijd sterk afhankelijk van het werk achter de schermen. En dat is ook ditmaal grandioos. Gezien de drukte was de zaal eigenlijk te krap. Zoveel belangstelling had niemand verwacht. Alhoewel, na publikatie in het ANWB-blad 'De Kampioen' had ik wel op een grote toeloop gerekend, maar zeker niet meer dan duizend.

Roden en Doetinchem

Zouden we dit succes in Roden en Doetinchem kunnen evenaren? Mijn verwachting is dat het iets minder druk zal worden. De Randstad heeft nu eenmaal een grotere bevolkingsdichtheid. Geen probleem. Wij hebben dan meer tijd om wat uitgebreider met de aanwezige mensen te praten. Dat wordt door bezoekers zeer op prijs gesteld. Daarom roep ik leden uit het noorden en oosten op om ook naar Roden (22 maart) en Doetinchem (26 april) te komen. Niet om achter de informatietafels te staan, maar zij moeten bij de mensen aan tafel gaan zitten en een gesprekje aanknopen. Leden krijgen van mij een VNTS-badje voor de broodnodige herkenbaarheid.

Trouwens vanwege de te verwachten drukte is de organisatie in Doetinchem uitgeweken naar een andere lokatie. In plaats van de Schouwburg Amphion wordt de reismarkt gehouden in de

**CATHARINAKERK aan het Simonsplein
in het hartje van Doetinchem, tussen 11 en 17 uur.**

Trouwens, de organisatie in Doetinchem wil een bijdrage in de kosten vragen van f 75,- a 100,-. De VNTS zou een deel (f 25,-) hiervan kunnen betalen. Overleg is nog gaande.

Deventer

Op zaterdag 22 november 1997 wordt, evenals in 1995, weer een Oost-Europa manifestatie georganiseerd in de IJsselstad Deventer. In de grote of Lebuinuskerk wordt een informatiemarkt gehouden. Met reizen, actieve organisaties, boeken en een cultureel randprogramma.

Voor deelname moet een bijdrage in de kosten worden betaald. Voor particuliere organisaties is dit f 50,-. Gesubsidieerde en commerciële organisaties moeten rekenen op f 125,-.

Leden met een reis- of ander aanbod, stedenbanden, adverteerders, kortom iedereen die dit leest en mogelijk geïnteresseerd is, kan contact opnemen met Jan Henk van der Kolk van de Culturele Raad, Pikeursbaan 6, 7411 GV Deventer; tel. 0570-611416, fax 0570-618324. De voorinschrijving is reeds begonnen.

Cok Oostveen

NIEUWS VAN DE STEDENBANDEN

Purmerend - Jihlava

De gemeente Purmerend is er weer vlug bij geweest met het stedenband-jaarverslag 1996. De begeleidende brief is gedateerd 15 januari 1997. In het verslag een introductie door de directeur Bestuurszaken, mr. A.C. van de Veire die er op wijst dat in 1996 de viering van het eerste lustrum in de stedenbandrelatie op 21 november centraal heeft gestaan. Op die dag werd het "Jihlavahuis" aan de Plantsoenstraat 42 in Purmerend geopend door de beide burgemeesters. Na het "Purmerendhuis" in de Tsjechische partnerstad nu dus ook een "Jihlavahuis" in Purmerend. Het pand aan de Plantsoenstraat is voor 12 jaren aan de gemeente Jihlava ter beschikking gesteld, die op haar beurt de verbouw en inrichting heeft verzorgd. De ambassadeur van Tsjechië, dr J. Mihule, was bij de opening aanwezig en sprak van "unieke" ambassades in Purmerend en Jihlava. Ook het "Jihlavahuis" gaat in de eerste plaats dienen als relatief goedkope logiesmogelijkheid voor bezoekers uit Tsjechië en voor het houden van kleine tentoonstellingen. Als eerste is verschenen een foto-collage, die een beeld geeft van het Jihlava van toen en van nu en moet aantonen hoeveel er sinds de befaamde fluwelen revolutie is veranderd.

De lustrumviering heeft nog iets tastbaars opgeleverd. Ook op 21 november vond de onthulling plaats van het bord: "Purmerend, partnerstad van Jihlava (Tsjechië)". Aan de invalswegen van Purmerend zijn zulke borden geplaatst.

Ook voor de medewerkers van de beide gemeenten was er een presentje. Iedereen werd verrast met een speciaal ontworpen verjaardagskalender met het opschrift *Svazek mezi městy - stedenband 1991-1996*, tussen de wapens van de partnersteden. En verder met een balpen, voorzien van dezelfde opdruk. Zodat het invullen van de kalender duidelijk geheel in stijl kon gebeuren, op de daarvoor bestemde datumregels, onder de foto's van op elk blad een object uit Jihlava en een uit Purmerend.

In het jaarverslag natuurlijk een overzicht van alle activiteiten in het afgelopen jaar 1996, waarvan sommigen al eerder in 'Ahoj' konden worden vermeld. Voor 1997 worden alvast enkele tentoonstellingen in Jihlava aangekondigd, zoals een over toeristische attracties in Noord-Holland en een over Anne Frank. En wat ook nog vermeldenswaardig is: de gemeentebesturen hebben uitgesproken in ieder geval de volgende vijf jaar met de stedenband door te willen gaan. Gelet op de vele succesvolle activiteiten tot nu toe een voor de hand liggend besluit.

Reeuwijk - Turnov

Eind november 1996 heeft een delegatie van de Stichting Vriendschapsband een bezoek gebracht aan Turnov. Daar werd onder meer de opening bijgewoond van een expositie over

decembergebruiken, waar ook de St. Nicolaasgebruiken in Nederland aan bod kwamen. Dat gebeurde door het tonen van Sinterklaas-etalamateriaal en van specifieke lekkernijen zoals banketletters, pepernoten en speculaaspoppen, beschikbaar gesteld door een Reeuwijkse bakker. Nog meer had de delegatie meegebracht, namelijk een lading sinterklaascadeautjes voor de leerlingen van de eerste klassen van de basisscholen (in Nederland groep drie). Het uitdelen van zulke cadeautjes in het kader van de vriendschapsband is al een traditie aan het worden. Verder heeft de delegatie de kans aangegrepen enkele projecten te bespreken en vóór de terugreis naar Nederland kreeg men van het museum in Turnov materiaal mee voor de inrichting van de tentoonstelling "Kerststallen en kerstviering uit Tsjechië" in de bibliotheek van Reeuwijk.

De opening van die tentoonstelling was op 13 december en werd verricht door mevrouw Baukje Boonstra van de Stichting Vriendschapsband Reeuwijk-Turnov. De expositie was opgezet door twee medewerksters van het stadsmuseum van Turnov en die hadden eer van het werk. Te zien waren replica's van kerststallen, zoals in Turnov in het echt te zien, waaronder een die ook de omgeving van het Tsjechische stadje toont. Verder beeldjes uit de vorige eeuw, die toen door de inwoners zelf werden gesneden. Op die manier werd soms wel een kerstgroep van maar liefst 2000 figuren tot stand gebracht. Ook waren er gebakken figuurtjes, koeken, kruiden en klokjes en andere dingen die bij de kerstdis in Tsjechië gebruikelijk zijn. Een en ander stond opgesteld op een grote gedekte tafel en door de inrichters van de expositie werd aan de aanwezigen de nodige toelichting gegeven. Onder andere over de Tsjechische traditie met de kerst een mooie gebakken karper op tafel te zetten. Vanwege de lekkere smaak van deze vis, maar ook omdat de schubben geluk zouden brengen. Die worden vóór het bakken verwijderd, gedroogd en cadeau gedaan aan vrienden, die het in het jaar daarop dan goed zal gaan.

Leiderdorp-Samorín

Hierboven was sprake van Sinterklaascadeautjes richting de Tsjechische zustergemeente, maar ook naar het Slowaakse Šamorín gingen cadeautjes, zij het dat het hier om kerstgeschenken ging, bijeengebracht door de Vrouwendienst Dorpskerk (Leiderdorp). De dames vulden - al voor het derde achtereenvolgende jaar - een groot aantal kerstpakketten. Bestemd voor kansarmen in de jumelageplaats. Nuttige zaken zoals theedoeken en handdoeken en natuurlijk ook allerlei smakelijke dingen. En evenals de vorige keren zorgden de dames Kwestro en Groothoff voor het transport naar het 1350 km verre Šamorín, zo staat te lezen in de nieuwsbrief van de Stichting Stedenband. Daarin is sprake van een zéér volle transportbus en van veel blijdschap bij de ontvangers van de pakketten. Kerstpakketten, maar in een wat aangepaste samenstelling, waren er ook voor de 25 inwoners van het kindertehuis, dat plaats biedt aan jeugdigen uit ontwrichte gezinnen. De Don Bosco-zusters die hier de verzorging doen, vertelden dat ze van eerder uit Leiderdorp ontvangen giften in de zomer een dagje uit voor hun pupillen hadden kunnen organiseren. Een ongekende weelde.

Ook het Leiderdorpse koor C.O.V. Excelsior gaat iets voor Šamorín doen. Er komt op 6 april a.s. een benefietconcert om een bijdrage te kunnen geven in de kosten van herstel van het balkon in de Evangelisch-Lutherse kerk van dominee Bándy. Waarom uitgerekend het balkon? Omdat daarop het kerkorgel staat opgesteld en bij het spelen er trillingen ontstaan, die maken dat het orgel ontstemd raakt. Met een extra pilaar midden onder het balkon zou dit probleem verholpen kunnen worden, maar de kosten zijn voor de kleine kerkgemeente moeilijk te dragen, na eerdere uitgaven voor het motorisch opknappen van het orgel. Dat orgel is het enige in zijn soort en in 1787 gebouwd door Joseph Effinger uit Bratislava, met een uitbreiding in 1824. Ds. Bándy speelt er ook zelf op, bijvoorbeeld als er bezoekers uit Leiderdorp zijn. Die heeft hij al diverse malen verrast met een eigen bewerking van het Wilhelmus!

De Ronde Venen-Kolín

In Kolín is het gebruikelijk elk jaar in januari een gemeente-bal annex nieuwjaarsbijeenkomst te houden. Zo ook in 1997 en de zustergemeente De Ronde Venen was ditmaal ook uitgenodigd. Voor de reis waren er aanvankelijk ten gemeentehuize tien gegadigden, maar uiteindelijk bleven er maar vijf over. Aan hun belevenissen heeft het nieuws- en advertentieblad Nieuwe Meerbode

maar liefst drie volle pagina's gewijd, verdeeld over de nummers van 29 januari, 5 februari en 12 februari jl. Op die drie pagina's vertellen de vijf raadsleden Jan van Breukelen, Anneke Vermeer, Hein Sterk, Gerard Verlaan en Joke Verboon hun wel en wee tijdens de reis naar en het verblijf in Kolín. Véél wee. En één wanreclame voor het openbaar vervoer waaraan de reizigers zich hadden toevertrouwd. Joke nam het vliegtuig, maar bereikte Praag niet, althans het vliegveld niet. Zware mist maakte een landing onmogelijk en

na vier uur was zij weer terug op Schiphol. Vanwege het vooruitzicht dat ook de volgende vlucht wel zou stranden, terug naar huis en géén nieuwjaarsbal in Kolín voor haar. Diezelfde dag beleefden ook de treinreizigers Anneke, Gerard, Hein en Jan hun avonturen. Van de ene vertraging in de andere. Het voorgenomen traject via Keulen en Neurenberg moest in Duitsland omgeboekt worden in een rit via Magdeburg, Leipzig en Dresden. Nou ja, uiteindelijk komt men toch in Praag, althans drie van de vier doen dat. Nummer 4, Gerard, blijkt zijn paspoort thuis te hebben laten liggen. Even lijkt het er op dat de Tsjechische douane dit euvele feit door de vingers wil zien, maar het gaat toch mis en dus mag Gerard in Bad Schandau uitstappen. En terugreizen naar huis, net als Joke een illusie armer. De verkleumd in Praag aangekomen Anneke, Hein en Jan (hun laatste trein had een kapotte verwarming) worden in een Kolínse brandweerbus naar een hotel in de plaats van bestemming gebracht en horen de volgende morgen (nog maar een paar uur later) dat ook Joke heeft moeten afhaken. Aan de drie dus de taak met de bestuurderen van Kolín wat zaken door te nemen, want natuurlijk reis je niet voor alleen het feestje naar Tsjechië. Aan de orde is de viering van vijf jaar stedenband, later dit jaar. De gedachten gaan hierbij uit naar een Kolínweek in De Ronde Venen en een Rondeveense week in Kolín. Daarvoor moeten er organisatiecomités komen, die allerlei uitwisselingen op touw gaan zetten.

Dan wordt het zaterdag 18 januari, de dag van het nieuwjaarsbal, begin 19.30 u.

Het gaat om een heel feestelijk gebeuren, dat aangeduid kan worden met de trefwoorden: toespraak, nieuwjaarswensen, eten, drinken, muziek en dansen. Een klein blaasorkestje, een grote blaaskapel en een rock en rollband brengen de stemming er in. Vanzelfsprekend hoogtepunt is het spelen van Tulpen uit Amsterdam, waarbij ook de burgemeester van Kolín zich op de dansvloer niet onbetuigd laat. Tussen alle bedrijven door constateren de Ronde Veners met genoegen dat bijna alle aanwezigen weten waarom er drie Nederlanders op het feest zijn (omdat er een stedenband bestaat) en dat dit een paar jaar geleden zeker nog niet het geval zou zijn geweest. Het wordt half vier in de zondagmorgen voordat het festijn ten einde is en na weer een korte nachtrust breekt de dag van vertrek aan. De terugreis, opnieuw via Praag, begint weer niet best. Het vinden van het juiste station van vertrek in de hoofdstad kost enige tijd en vereist een paar metroritjes. Voor een daarvan wordt vergeten de kaartjes af te stempelen en natuurlijk is er dan net controle. "You penalty" roept de metroman en hij incasseert 3 x 200 kronen. De gedachte dat zo'n verzuim in Nederland heel wat meer kost, zorgt voor enige troost en gelukkig blijkt er ergens een "flappentapper" te vinden te zijn, waaruit het onverwacht geslonken laatste kronenbezit kan worden aangevuld. Met de bagage veilig in depot resteren er dan nog een paar uurtjes voor een sightseeing en om 21.36 uur, precies op tijd vertrekt de trein voor de terugreis. Aldus het verslag in de Nieuwe Meerbode, voor deze gelegenheid teruggebracht tot een voor 'Ahoj' meer passend formaat.

Jan van Gastel

**tsjechrent
cottages**

*Znojmo - Vranov en Bitov
Vakantie in schilderachtige wijnstreek*

Kastelen, meren, uitzichten, natuurparken, monumenten

Vrijstaande woningen en appartementen, 2 - 26 pers. Tevens horsefarm accommodatie met uitgebreide paardrij(les) mogelijkheden en zeer luxe kamers. bv.: 1 pers. f 25,- / 2 pers. f 35,- / 4 pers. f 55,- p/d.
Woning aan water voor 4 pers. f 340,- p.w / in hoogseizoen. Kwaliteit en low-budget door ons directe contact met de verhuurders. Onze vertegenwoordigers zijn in de directe omgeving aanwezig
Afwisselend landschap met helder zwemwater en recreatie mogelijkheden
info: ma/za. tot 21.00u tel. 0527-652830 / 652145 Fax 0527-652101

VAN EN OVER TSJECHIË EN SLOWAKIJE

Uit de knipselmap

* Nadat de Duitse Bondsdag op 30 januari jl. akkoord was gegaan met het eerder door de Duitse en Tsjechische regeringsleiders getekende verzoeningsverdrag, heeft op 14 februari ook de Eerste Kamer van het parlement in Praag (te vergelijken met de Nederlandse Tweede Kamer) zijn zegen gegeven. Erg vlot is de beslissing niet tot stand gekomen. De uiterst linkse en rechtse fracties waren tegen en schepten er genoeg in de debatten te vertragen met urenlange redevoeringen volgens het voorbeeld van de beruchte filibusters in het Amerikaanse parlement. Maar ook de sociaal-democraten hadden bezwaren en wilden de overeenkomst "aankleden" met een begeleidende tekst met daarin o.a. de verklaring dat de aanspraken die Sudetenduitsers maken op bezittingen van vóór 1946 niet meer geldig zijn, iets waar in het verdrag omheen wordt gedraaid. Even leek het er op dat premier Klaus de stemmen van de oppositie wilde "kopen" door een dergelijke aanvulling toe te staan, maar hij werd door zijn eigen (regerings)partij ODS woedend teruggefloten, omdat zo'n concessie in Duitsland als zeer pijnlijk zou worden ervaren.

De afgevaardigden moesten dus gewoon "ja" of "nee" stemmen over het verzoeningsverdrag zoals het er lag en na vier dagen vol verhitte discussies viel de beslissing met 131 stemmen vóór en 59 stemmen tegen. Zodat nu ook met instemming van de wederzijdse parlementen Duitsland "het leed en het onrecht betreurt dat het Tsjechische volk door de Duitsers is aangedaan met de nationaal-socialistische misdaden" en de Tsjechische Republiek het betreurt, dat met de verdrijving van drie miljoen Sudetenduitsers na de tweede wereldoorlog "ook onschuldige mensen veel leed en onrecht is aangedaan" (Volkskrant 14 en 15 februari).

- In andere Nederlandse media meer aandacht dan voor het bovenstaande voor het overlijden op 3 februari van Bohumil Hrabal, de koning van de Praagse letteren, zoals hij o.a. in de Haagsche Courant van 4 februari wordt genoemd. De krant wijst er op dat de in 1914 in Brno geboren schrijver een laatbloeiër in de literatuur van zijn land was en pas op 49-jarige leeftijd zijn eerste verhalenbundel liet verschijnen. Na 1968 kreeg hij een publicatieverbod hoewel hij zich ver van de politiek hield in zijn werk. Toen Hrabal in 1975 een loyaliteitsverklaring in een communistisch blad ondertekende, nam een groot deel van zijn lezers hem dat niet in dank af, maar hij bereikte er mee dat hij in zijn land legaal kon blijven publiceren, zo laat de Haagsche Courant weten.

In Vrij Nederland van 15 februari schrijft Piet de Moor in zijn in memoriam, dat hij niet weet of Hrabal ooit een verklaring ten gunste van de communisten heeft getekend en dat hij als het al zo is geweest, de motieven niet kent. Wat De Moor wel weet is dat de Tsjechische auteur een groot kunstenaar was en ook een heel gevoelige man, hoe bars hij ook uit de hoek kon komen, vooral tegenover hem interviewende journalisten. Heel anders weer was Bohumil Hrabal in zijn Praagse stamkroeg De Gouden Tijger, waar hij tot kort voor zijn dood zeer regelmatig te vinden was, grappen en grollen vertellend. Aldus Piet de Moor. Ook in de Haagsche Courant wordt die stamkroeg genoemd. Alleen heet die daar De Gouden Leeuw, wat onjuist is.

Maar over de doodsoorzaak van Hrabal heerst eenstemmigheid. Een val uit een raam op de vijfde verdieping van een ziekenhuis is hem noodlottig geworden. Bij het voeren van duiven boog hij zich te ver naar voren en verloor het evenwicht. De Prager Zeitung noemt het een groteske "Fenstersturz", een bij Hrabal passende doodsoorzaak.

* In laatstgenoemde krant op 6 februari een sappig verhaal over de arrestatie van Lubomír Votava, assistent van Miroslav Sládek, de leider van de

Restaurant
Behemen

Het enige Tsjechische restaurant in Nederland
Vlees- en visspecialiteiten
Appelhaven 26
1621 BC Hoorn, tel. 0229-247692

rechts extremistische Republikeinse Partij. Deze gebeurtenis vond plaats op 30 januari, negen dagen na een eerdere poging tot aanhouding in het parlamentsgebouw, die mislukt was door heftig verweer van republikeinse afgevaardigden. Op die 30e januari drong een speciale eenheid van de politie het parlement binnen, ging regelrecht naar de werkkamer van Sládek, verraste Votava daar in zijn slaap en bracht hem in zijn ondergoed naar een gevangenis. Zeer vervelend voor de helper van de partijleider, maar bijna nog vervelender voor zijn baas zelf. Die had in het publiek, onder meer bij een televisiediscussie gezegd, dat Votava zich niet in de vertrekken van de partij bevond en dat hij dat indien gewenst, onder ede wilde bevestigen. Na de arrestatie maakte Sládek dan ook een zeer verslagen indruk. Nog niet eerder was hij zo duidelijk op een leugen betrapt. Voor zijn politieke tegenstanders was het een bewijs voor hun stelling dat in het republikeinse kamp met begrippen als fatsoen, eer en waarheid op een aparte manier wordt omgegaan.

Prager Zeitung wijst er nog op dat Lubomír Votava in augustus 1996 na vier maanden op borgtocht uit voorlopige hechtenis was ontslagen en zich binnenkort zou moeten verantwoorden wegens herhaald lichamelijk geweld, o.a. tegen een hem onwelgevallige TV-verslaggever. Bij het grote publiek is hij vooral bekend van samen met vriendin verstoren van een herdenking in het voormalige concentratiekamp Theresienstadt, waarbij bloemenkransen werden vertrapt en aanwezigen op klappen werden getraakteerd.

* Tamelijk onverwacht heeft de Slowaakse regering in het parlement een nederlaag geleden. Op 11 februari werd geen meerderheid gevonden voor de ter goedkeuring ingediende "Wet ter bescherming van de republiek". Onder de tegenstemmers waren ook leden van de regeringspartijen. De wet was bedoeld om strenge straffen mogelijk te maken voor mensen die zich schuldig zouden maken aan "activiteiten die de territoriale integriteit van Slowakije ondermijnen". De bedenkers van de wet, vooral uit de kringen van de ultra-nationalistische Nationale Partij afkomstig, wilden zo een wapen hebben tegen de naar autonomie strevende Hongaarse minderheid in het zuiden van het land. Volgens velen was de tekst van de wet echter zo ruim dat een overheid die tegen alle politieke tegenstanders zou kunnen gebruiken (Algemeen Dagblad 12.2.1997).

* In maart 1997 zal het Internationaal Gerechtshof in Den Haag beginnen met de behandeling van een klacht van Hongarije over de houding van Slowakije inzake de Gabčíkovdam. De dam maakt deel uit van een al in 1977 door de twee landen overeengekomen superproject voor de bouw van een waterkrachtcentrale. De Hongaren trokken zich later uit het project terug, om ecologische redenen, maar Tsjechoslowakije en later Slowakije bouwden op eigen gebied onverdroten door en sloten de Donau af om zo Donauwater naar hun centrale bij Gabčíkovo te kunnen leiden. De Hongaren eisen nu dat deze "diefstal van water" ongedaan wordt gemaakt omdat de natuur op hun grondgebied verdroogt als gevolg van de wateronttrekking. Slowakije zal stellen dat Hongarije door terugtrekking uit het project indertijd contractbreuk heeft gepleegd en schadevergoeding vragen vanwege de door dit feit ontstane extra kosten om het Slowaakse deel te kunnen voltooien. Vermoed wordt dat het gerechtshof een compromis zal voorstellen om beide landen een te groot gezichtsverlies te besparen. Milieubewegingen - zij brachten de regering in Budapest er begin jaren negentig toe zich los te maken uit het project - hebben nu berekend dat het door Hongarije terugkrijgen van een veertig procent van het water voldoende is om de natuur te redden en dat met de resterende zestig procent de

A.C.T.
Agentuur Contact Tsjechie-Slowakije

- Kleinschalig
- Persoonlijke begeleiding
- Deskundig advies

Vakantiehuizen voor 2 tot 16 personen in de natuur.

Diverse appartementen in diverse steden

Alle Tsjechische nets-, ski- en wandelkaarten verkrijgbaar (a f3,- incl. portokosten.)

DE MORAVIE SPECIALIST
(0294) 26 46 83 (tot 22.00 uur)

Postbus 52 - 1420 AB Uithoorn - Nederland
e-mail adres jana@globalxs.nl

DE BESTE PRIJS/KWALITEIT VERHOUDING!

Slowaakse krachtcentrale rendabel kan blijven draaien. Voorlopig wordt de bereidheid tot een vrijwillig compromis én in Bratislava én in Budapest officieel op nul komma nul procent gesteld (Volkskrant 13.2.1997).

* Eind januari begon in Tsjechië een staking van leraren. De regering is vooralsnog slechts bereid de helft van hun looneis van 18,9 procent in te willigen (situatie op 15 februari). Tot een einde kwam een andere staking, die van het spoorwegpersoneel. Hier was de steen des aanstoets het maar niet afkomen van een duidelijk regeringsontwerp voor de toekomstige strategie op vervoersgebied. De "mannen van het spoor" (en ook de vrouwen waarschijnlijk) wilden eindelijk meer duidelijkheid over de plannen voor het treinvervoer. Al lang rommelde het binnen het spoorwegbedrijf waar onduidelijk beleid van de directie, technische achterstand en slechte arbeidsvoorwaarden al voor veel onrust zouden zorgen. Alles extra gevoed door de dreiging van het geleidelijk ontslag van 40.000 medewerkers. Veel ergernis ontstond door uitspraken van premier Klaus over "misbruik van democratische rechten" en zijn constatering dat "een groepje onverantwoordelijken tien miljoen burgers wilde terroriseren". Ook de door Klaus weer van stal gehaalde stelling dat de spoorwegmensen gewoon terug wilden naar het "socialistische spoor", maakte de stakers eerder boos dan werkwillig. Toch lukte het hen weer aan het werk te krijgen op grond van enige toezeggingen, waarvan de inhoud door de Prager Zeitung overigens (nog) niet werd onthuld.

* Op 29 maart a.s. wordt in de 28. Října in Praag een wassenbeeldenmuseum geopend. Op een vloeroppervlakte van 300 m² staan ruim 50 persoonlijkheden uit de Boheemse geschiedenis opgesteld, daaronder, uiteraard, Rudolf II en Karel IV. Levensgroot. Het kabinet, gevestigd in Palác Rapid zal elke dag van 10 tot 20 uur geopend zijn. Ook worden, als alle plannen doorgaan, regelmatig historische films gedraaid, waarbij ook produkten uit de tijd van het totalitaire regime niet zullen ontbreken (Prager Tagblatt 13.2.1997).

* Porseleinfabriek Thun uit Karlovy Vary heeft onlangs een "koffieservies voor veeleisende cliënten" uitgebracht. Saron is de naam van het servies en er worden er maar 500 van gemaakt. Deze hele productie is inmiddels verkocht en dat is geen aanleiding er meer van op de markt te brengen, want het moet iets bijzonders blijven. Het servies bestaat uit een combinatie van porselein en glas en de decoraties zijn eenvoudig gehouden. (Prager Zeitung 13.2.1997)

* Tenslotte nog een "cultuurtip" uit de Prager Zeitung van 6 februari. Die betreft niet een bijzondere gebeurtenis in de Tsjechische republiek, maar twee tentoonstellingen tegelijk in.... Amsterdam.

De ene "Peter de Grote en Holland" in het Historisch Museum, de tweede "Catharina, de keizerin en de kunsten" in de Nieuwe Kerk. De krant beschrijft beide exposities in lovende bewoordingen en beveelt een reis naar Amsterdam van harte aan. Aan Tsjechen en alle anderen die - bijvoorbeeld met Pasen - naar Nederland reizen. Tot en met 13 april kunnen leven, werken en vooral de kunstschaten van de vroegere Russische heersers bewonderd worden.

Jan van Gastel

LOGEREN IN PRAAG

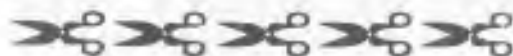
Wilt u verblijven in een gastvrij, professioneel en toch aantrekkelijk geprijsd familiepension op een mooie lokatie aan de westkant van Praag?

In het kort: elke kamer een eigen douche en WC, een ontbijt-buffet, eigen garage, binnen 20 minuten in het centrum, mogelijkheid van maaltijden. Bijzonder makkelijk te bereiken vanaf het vliegveld. Geschikt voor groepen, boven 20 gasten een aantrekkelijke korting.

Bel: Jarka van Unnik, 023-5846412 (privé) of 023-5832551 (werk) voor informatie en boekingen.

Nieuws over Slowakije

Directe presidentsverkiezing

Inmiddels hebben al meer dan 300.000 mensen een petitie getekend voor directe verkiezing van de Slowaakse president, een actie georganiseerd door de Blauwe Alliantie. De voorzitters van de Blauwe Alliantie partijen (Christen Democratische Beweging, Democratische Partij, Democratische Unie) zijn in de strijd voor handtekeningen. Niet alleen in Bratislava, maar in alle grotere steden kunnen Slowaken de petitie tekenen.

Het is overigens niet de enige petitie die in Slowakije rondgaat. Robert Krajnak, een zakenman uit Bratislava bijvoorbeeld, heeft handtekeningen verzameld voor het aftreden van premier Vladimír Mečiar. Op 22 januari heeft hij al 274.000 handtekeningen verzameld. Ook tegenstanders van Jan Slota, voorzitter van de rechtse Slowaakse Nationale Partij en burgemeester van Žilina zijn er niet ver vanaf. Zij willen zijn parlementaire onschendbaarheid opheffen vanwege het aanstichten van rassenrellen. De aanvoerder van de petitie is M. Balaz, een woordvoerder van de Roma (zigeuners)gemeenschap in Prievidza. Hij heeft al zo'n 60.000 handtekeningen verzameld. De petitie-rage heeft zijn uitwerking ook in de onderwijs-sfeer, waar leraren om een salarisverhoging vragen. Zonder resultaat voorlopig. Antonin Polach, vice-voorzitter van de vakbond voor onderwijzers en wetenschappelijke medewerkers, sluit niet uit dat hij dezelfde methode zal toepassen als zijn Tsjechische collega's: onderwijsstaking.

Inkorting presidentiële termijn

De partij van democratisch links is klaar om te discussiëren met de HZDS om het mandaat van president Michal Kováč in te korten. De discussie loopt samen met de toezegging van de HZDS voor directe presidentsverkiezing. Kováč's termijn verloopt in maart 1998. Met de huidige machtsbalans in de Slowaakse Nationale Assemblee is er geen enkele presidentskandidaat die genoeg stemmen zal vergaren. Drie maanden na Kováč's beëindiging van zijn mandaat zijn er verkiezingen gepland, waarna niemand het ontslag van de regering in ontvangst kan nemen.

Andere oppositie-partijen verwerpen resoluut elke discussie rond de afbreking van de presidents-termijn. "Wij kunnen zo'n mogelijkheid alleen in overweging nemen vanwege technische redenen, dat de presidentsverkiezingen zullen worden gehouden op geregelde tijden", zei Josef Moravčík, voorzitter van de Democratische Unie. Hij zei dat het niet ondenkbaar is dat directe verkiezing van het staatshoofd aan het eind van dit jaar gehouden zouden kunnen worden.

Taalwet geeft problemen op school

De taalwet, die in werking kwam op 1 januari, verbiedt het gebruik van een andere taal dan het Slowaaks in openbare gebouwen. Het resultaat daarvan is dat het onderwijs de meeste problemen ondervindt. Vooral daar waar het Hongaars de belangrijkste taal is.

In Zuid-Slowakije, waar de meeste scholen liggen, is het gebruikelijk dat schoolrapporten in twee talen worden verstrekt. Dat gebeurde echter niet dit jaar. Leraren ontvingen de rapporten alleen in het Slowaaks. De meeste scholieren weigerden hun rapport, slechts 12 van de 242 scholieren van de Šamorín-school accepteerden hem.

De minister van onderwijs vaardigde een standpunt over deze problematiek uit. Daarin staat dat het uitgeven van schoolrapporten in het Slowaaks niet in strijd is met de minderhedenrechten en is in overeenstemming met de Slowaakse grondwet. De ouders van scholieren zijn een andere mening toegedaan: de taalwet zegt dat documenten in de staats taal moeten, hetgeen tweetalige afschriften echter niet verhindert.

Al 4500 ouders van scholieren van 20 scholen in het Komarno-district, waar het Hongaars de klassetaal is, ondertekenden een petitie tegen het opstellen van schoolrapporten in slechts één taal.

Taalactiviteiten Slowaaks en Tsjechisch: inventarisatie, informatie.

Alle informatie over taalcursussen Tsjechisch of Slowaaks, privé- en groepslessen, docenten en studiebegeleiders, tolken en vertalers, is zeer welkom bij dhr. D.J.Dragt; hij wil deze op zijn beurt graag doorgeven aan belangstellenden. Ook voor informatie over leermethoden en hun geschiktheid voor zelfstudie kunt u terecht bij:

D.J. Dragt, Einsteinlaan 27,
7904 EA Hogeveen;
tel. 0528-262915.

Spoorwegstaking in Tsjechië veroorzaakt chaos in Slowakije

De staking bij de Tsjechische Spoorwegen bereikt ook de aangrenzende landen, in het bijzonder Slowakije. Het grootste probleem was het gebrek aan informatie. Stationmeesters op de grootste stations konden hun klanten niet bijtijds waarschuwen. En dat terwijl duizenden Slowaken dagelijks naar hun werk in Tsjechië reizen, meestal per trein.

De eerste trein die door de Tsjechische Spoorwegen werd teruggestuurd was de Dukla internationale expres (Moskou-Praag). Deze stopte bij de Púchov-grens kort na middernacht. Een andere exprestrein, de Excelsior, verliet Košice richting Františkovy Lázně. Het bleef steken in Pardubice, waar deze stopte met 160 passagiers om 2 uur 's nachts. Zij werden in Olomouc om middernacht hierover geïnformeerd. Passagiers die besloten om terug te keren, konden dat doen op kosten van de Slowaakse Spoorwegen.

Treinen van Polen naar Oostenrijk en Hongarije die normaal gesproken via Tsjechië reisden, passeren nu Slowakije. Problemen ontstonden ook op de zogenaamde eerste doorgang van Berlijn-Praag-Wenen, omdat de Tsjechen weigerden zorg te dragen voor de Eurocity-treinen. Vandaar dat de treinen op één van de hoofdroutes in Slowakije, vanaf de grens in Kutý tot Štúrovo, vrijwel leeg zijn.

Mogelijk staking bij het Nationale Theater

Leopold Haverl werd de nieuwe toneelmeester directeur van het Slowaakse Nationale Theater, alhoewel hij niet de strijd won voor deze post. Haverl werd genoemd door Miroslav Fischer, directeur van het Slowaakse Nationale Theater, die onlangs de ontslagen Dušan Jamrich verving. Het was Emil Horvath die de wedstrijd won voor de post van toneelmeester, maar dat was niet acceptabel voor Fischer als ook voor de minister van cultuur Ivan Hudec.

Slowaakse acteurs, via hun vakbond, daagden Fischer uit om zijn belofte te houden en Horvath als toneelmeester te benoemen. Indien hij dat niet doet, dan dreigt er een staking.

Het Stakingscomité van het Slowaakse Nationale Theater blijft zijn eisen bespreken met de algemene directeur Miroslav Fischer.

JAZYK Vertalingen

Tsjechisch, Russisch, Pools

TAALCURSUSSEN

OP MAAT VOOR

BEDRIJF EN PARTICULIER

VERTALINGEN, REDACTIE

EN CORRECTIE

J. Steijnstraat 143, 1544 XL Zaandijk

tel. 075-6219870

fax/modem 075-6219870

De nieuwe film van Juraj Jakubisko is te zien in de bioscopen

Vanaf 13 februari is de nieuwe Tsjechische film te zien van de Slowaak Juraj Jakubisko. Het is een van de duurste Tsjechische films en het is een dialoog met God. Er wordt beweerd dat de film beter is dan de gemiddelde Tsjechische film.

Het verhaal is gebaseerd op de visioenen van de profeet Nostradamus en is gesitueerd in een afgelegen dorp in een ongedefinieerde tijd, het symboliseert de wereld en zijn geschiedenis. Het dorp wordt vaak getroffen door tragedies, zoals een aanval van wolven, een onbekende epidemie of de vervaging van normen en waarden, veroorzaakt door indringers. Ook de karakters moeten begrepen worden als symbolen.

In het kort

De Slowaakse acteurs Milan Lasica en Julius Satinsky signeerden hun nieuwe boek L&S op 24 januari in het Slowaakse Instituut in Praag. Het boek met korte verhalen, dialogen, sketches en afbeeldingen werd een bestseller in de Slowaakse boekhandels. Gedurende de eerste acht dagen werden al meer dan 9000 verkocht. De populaire komieken hebben het voornemen om binnenkort weer twee boeken uit te brengen.

De Slowaakse regering ontsloeg minister van financiën Jozef Magula. Hij was verantwoordelijk voor de bankroeten van de Eerste Slowaakse Investerings en Privatiserings Onderneming.

* Minister van buitenlandse zaken Pavol Hamzik blijft zijn Duitse collega Klaus Kinkel vragen voor een ontmoeting om te kunnen praten over een compensatieregeling voor Slowaakse slachtoffers van het Nazi-regime.

* Een schutter schoot de voormalige partij-secretaris van de Slowaakse Nationale Partij Jozef Matula op 10 februari neer. De schietpartij geschiedde op klaarlichte dag in de omgeving van de dichtbevolkte Petržalka-wijk in Bratislava. De moordenaar werd ingeschakeld door Stefan M. een zakenman die een einde wilde maken aan zijn homoseksuele relatie met Matula. Stefan zei dat hij gechanteerd werd door Matula. Jan Slota, voorzitter van de neo-fascistische Slowaakse Nationale Partij, zei dat het hele land bedreigd wordt door een toename van het geweld, dat ook nog een politieke ondertoon heeft.

* Drie medewerkers van de Slowaakse firma "Pozemné stavby Nitra" werden gegijzeld door Tsjetsjeense rebellen op 10 oktober. Nadat het bedrijf een losgeld had betaald van 300.000 dollar keerden de slowaken op 16 februari terug naar hun eigen land.

Guido Schöpping

Meer nieuws over Slowakije

- Het rommelt in de coalitie.

Volgens premier Mečiar is privatisering van de banken hard nodig om het bankwezen gezond te maken en te voldoen aan de voorwaarden voor lidmaatschap van de OECD. Niet alleen de hele oppositie, maar ook de regeringspartij 'Associatie van Arbeiders van Slowakije' is echter tegen. Men is bang dat de economische macht op ondoorzichtige wijze terecht komt bij een kleine groep personen die dicht bij de regerende HZDS staan. Voorzitter Slota van coalitiepartner SNS heeft inmiddels opgeroepen tot vervroegde algemene verkiezingen. Dit idee wordt echter door de meeste andere partijen (zowel van de oppositie als coalitie) afgewezen. Slota is teleurgesteld over het gebrek aan steun, ook bij parlementsleden van de regeringspartijen, voor de wet op de bescherming van de Republiek.

- Kunstenaars protesteren.

Nadat de minister van Cultuur met zijn personeelsbeleid mensen bij het Slowaaks Nationale Theater had ontslagen en vervangen door anderen buiten de sollicitatieprocedure om, hielden werknemers bij theaters en poppentheaters zich gereed voor een staking. Zover is het echter niet gekomen.

- Referendums.

De handtekeningenactie voor een referendum over de directe verkiezing van de president door het volk is afgelopen en heeft meer dan de vereiste 35.000 handtekeningen opgeleverd. Bovendien heeft de regering het initiatief genomen tot een referendum dat moet gaan over drie vragen. Ten eerste: "Bent u voor toetreding van Slowakije tot de Navo?". Ten tweede: "Bent u voor de stationering van kernwapens op Slowaaks grondgebied?". En ten derde: "Bent u voor militaire bases in Slowakije?". Het referendum wordt door de oppositie gezien als een poging van de regering om met de opnemings van de suggestieve laatste vragen te bereiken dat de bevolking ook tegen toetreding tot de Navo zal stemmen. Daarmee zou de regering gezichtsverlies voorkomen als gevolg van de weigering van de Navo-landen om Slowakije op te nemen bij de eerstvolgende uitbreiding.

Sytse Knypstra

Carpooling

Carpooling

Carpooling

Gaat u naar Tsjechië of Slowakije en bent u bereid iemand mee te nemen? Of bent u op zoek naar iemand met een vervoermiddel die naar Tsjechië of Slowakije gaat?

Neem dan contact op met ons lid de heer H. Truin; hij heeft op zich genomen de gegadigden tot elkaar te brengen. De heer Truin is dagelijks telefonisch bereikbaar onder telefoon nr. 020-692 5770

TSJECHISCHE PORTRETten (XXXIII)

Het wapen van Schwarzenberg

Orlík en de prinsen Schwarzenberg

De familie Schwarzenberg, waarover ik reeds eerder schreef, (Ledenbrief nov/dec 1995) is eeuwenlang één van de machtigste en rijkste families in Bohemen geweest. De laatste telg Karl zu Schwarzenberg (1937) was kabinetschef bij president Havel en speelt nog een belangrijke rol. De familie was onder meer eigenaar van het kasteel Orlík, 100 km ten zuiden van Praag, gelegen in het dal van de Moldau (Vltava). Het kasteel werd reeds in 1719 eigendom van de Schwarzenbergs. In 1948 na de communistische staatsgreep moest de familie met achterlating van al hun bezittingen asiel zoeken in Oostenrijk waar zij ook nog bezittingen had en onder andere het paleis Schwarzenberg in Wenen als hotel exploiteerde.

Onder het communistische regime werd kasteel Orlík een museum. In 1991 kreeg in het kader van de wet op restitutie van eigendommen de familie kasteel Orlík weer terug. Karl zu

Schwarzenberg besloot het kasteel zijn functie van museum te laten houden en het bovendien te laten restaureren, omdat het onder het communistische bewind nogal verwaarloosd was. De familie is ook eigenaar van het 60 km ten zuiden van Orlík gelegen Hluboká.

Een van de voorvaders van Karl zu Schwarzenberg, Karl Philippe, Oostenrijks veldmaarschalk, regelde het huwelijk tussen Napoleon en Marie Louise. Schwarzenberg bleef Oostenrijks ambassadeur tot 1812. In 1815 trok Karl aan het hoofd van 130.000 man Parijs binnen, zoals te zien is op een schilderij van François Gérard.

Prins Felix zu Schwarzenberg (1800-1852) werd kanselier onder de Habsburgers, voerde een nieuwe constitutie in en regelde de troonsbestijging van keizer Frans-Josef. Zijn broer Friedrich werd aartsbischop van Praag in 1850.

Orlík in de 18de eeuw

Tijdens het communistisch bewind bezocht Karl zu Schwarzenberg enkele malen

in het geheim het voorvaderlijk slot. Op één van zijn 'clandestiene' reizen kwam hij in een Praagse bar de latere president Havel tegen die juist uit de gevangenis was ontslagen. Het werd een vriendschap voor het leven. Schwarzenberg nam ook actief deel aan het werk van de Tsjechische dissidenten van Charta '77.

Over het kasteel Orlík (Duits Worlík) tenslotte nog het volgende: het was oorspronkelijk een vroeg-Gothische burcht uit de 13de eeuw, die in de 16de eeuw vergroot werd. Na de bouw van een stuwdam in de Moldau heeft Orlík zijn dominerende positie aan de bovenloop van de Moldau verloren en werd het kasteel een waterburcht.

Peter Krug

VAN EN OVER TSJECHIË EN SLOWAKIJE - DIVERSEN

Peace Buddha's in Praag

Het Amsterdamse Kunstenaarscollectief Patchwork presenteert in samenwerking met de Praagse Burcht het Peace Buddha project. Deze tweede internationale expositie wordt gehouden van 2 april t/m 18 mei 1997. De Praagse Burcht vormt het decor voor de veertien Peace Buddhas die op de Kruitbrug (U Prašného mostu) worden tentoongesteld.

Patchwork 1995; foto: Jacob Dijkstra

Sinds 1992 werken Elleke Haspels (1962), Karolien Helweg (1963) en Joanneke Meester (1966) als collectief samen onder de naam Patchwork. Doel is het gezamenlijk vervaardigen van monumentale kunstprojecten van tijdelijke aard, die qua vorm en inhoud sterk bepaald worden door de sfeer, de geschiedenis en het actueel gebruik van een locatie in de openbare ruimte. De monumentale beelden en installaties stralen veelal een meditatieve rust en ingetogenheid uit. Ofschoon ze impliciet thema's als erotiek en kwetsbaarheid aan de orde stellen, geven ze door hun monumentale karakter en de gebondenheid aan de locatie tegelijkertijd ook een maatschappelijke betrokkenheid aan.

Het Peace Buddha project bestaat uit een serie identieke Buddha beelden, die hun rechterhand in het peace teken omhoog houden. De Peace Buddha combineert Buddha als symbool voor oosterse spiritualiteit met het westerse vredesteken. De Buddha's zijn vervaardigd uit pure ongekleurde paraffine, hierdoor krijgt het beeld een kwetsbare en vergankelijke uitstraling, twee belangrijke thema's die centraal staan in de kunstprojecten van Patchwork. Het Peace Buddha project speelt in op de huidige trend, 'the revival of the sixties', die momenteel in Praag hoogtij viert. De Peace Buddha's dreven in de zomer van 1995 in het Vondelpark in Amsterdam en van oktober t/m december zijn ze in drie steden in Taiwan geëxposeerd.

Voor meer informatie:
Kunstenaarscollectief Patchwork, p/a Bestevaerstraat 48'', 1056 HP Amsterdam.
Telefoon: 020-597 4432/020 of tel. & fax 020-597 4406.

**VAN URK BEMIDDELT HET GEHELE JAAR UW
VAKANTIE IN GEHEEL TSJECHIË**

RUIME KEUZE UIT DIVERSE MOGELIJKHEDEN EN PRIJSKLASSEN.

"UW KERSTVAKANTIE 1997/1998 KUNT U NU VAST BOEKEN!"

Inlichtingen bij:

**Van Urk, Amsterdam, telefoon 020 - 4193262
telefax 020 - 4193191**

GENOOTSCHAP VOOR TSJECHISCHE EN SLOWAakse MUZIEK

Ladislav Vyspálek, componist 1882-1969

Dat componisten en soms heel beroemde componisten, hetzelfde geboortjaar hebben, is niet zo zeldzaam (Chopin en Schumann aanschouwden beiden het levenslicht in 1810, J.S. Bach, Scarlatti en Handel allen in 1685), maar dat geboorte- en sterfjaar beide overeenkomen, daarvoor schijn je in Tsjechië te moeten zijn. De componist L. Vyspálek heeft hetzelfde geboorte- en sterfjaar als de in 'Ahoj' nr. 124 besproken Jaroslav Křička!

Behalve deze overeenkomst is er echter niet zo veel gemeenschappelijks. Terwijl Křička, hoewel hij ook enige opera's schreef, toch vooral een componist van kleine vormen was (liederen, koorwerken, kleine pianostukken), is Vyspálek hoofdzakelijk bekend geworden door grotere, meer monumentale composities, zoals "*České requiem*" ("Tsjechisch requiem") en de "*Kantáta o posledních věcech člověka*" ("Cantate over de laatste dingen van de mens").

Het eerstgenoemde werk ontstond in 1940 en is ongetwijfeld beïnvloed door de oorlogsomstandigheden, de cantate ontstond in 1921 en is ook nog eens in Rotterdam door het toonkunstkoor aldaar onder leiding van Fons Dusch uitgevoerd. Beide werken verschenen tezamen op een dubbel-CD (Supraphon 11 1933 2212). De opnamen kunnen als historisch worden beschouwd, met legendarische solisten zoals de baritons Ladislav Mráz en Teodor Šrubař, de sopraan Drahomíra Tikalová. De dirigent is Karel Ančerl. De opnamen van de cantate zijn het oudst (juni 1968), toen de dirigent nog in Tsjecho-Slowakije was (Ančerl emigreerde na augustus 1968 naar Canada).

Moravisch Volkslied

Kdo se v pátek roznemůže to mu žádný nepomůže

Vyspálek:

Kdo se v pátek roznemůže to mu žádný nepomůže

De cantate is gebaseerd op twee moravische volksliederen waarbij de oorspronkelijke melodie ietwat gewijzigd wordt (zie de notenvoorbeelden); het eerste gaat over het volksgeloof, dat Vrijdag een fatale dag is (een volksgeloof dat men in Nederland niet kent, gezien de diverse muziek-clubjes die hun avondjes steeds op Vrijdag zetten, ...maar er gaat dan ook wel eens wat mis, zoals bijvoorbeeld het ontbreken van koffie in de pauze); het eerste vers luidt:

Kdo se v pátek roznemůže
to mu žádný nepomůže
Leda pán Bůh všemohoucí
co má všechno ve své moci

Wie op Vrijdag ziek wordt,
die kan niemand helpen
Behalve God,
wiens macht zonder einde is.

Het andere lied is "Ejhle, co je člověk, jedině co polní květ". ("Wat is de mens, slechts een bloemetje op het veld"). Bijna vanzelfsprekend is, dat de muziek ook sterk op de moravische volksmuziek geënt is.

Het Tsjechische requiem is op bijbelse teksten gemaakt (Oude Testament, Psalmen, alles in Tsjechische vertaling) en is dus een soortgelijk werk als het "Deutsche Requiem" van Brahms, of het "Poolse Requiem" van de Poolse componist Penderecki. De invloed van volksmuziek is er

wel, maar het is toch een wat ingewikkelder werk, wat meer doorwrocht, dan de cantate.

Een ander religieus getint werk is "Blahoslavený ten člověk" ("Gezegend is de mens") op psalmteksten, geschreven in 1933 en opgedragen aan president Masaryk. Behalve de hier genoemde werken schreef Vyspálek vele koorwerken, o.a. "Husův hlas" ("De stem van Hus"), liederen, o.a. "Moravische balladen", suites voor viool-solo en altviool-solo, een sonate "Lof aan de viool" voor viool, mezzo-sopraan en piano, een piano-cyclus "Cestou" ("op weg").

Hans Wallin

MUZIKALE NOTEN

- Op 29 maart a.s. is er een Groot Moravisch Feest in het sportcomplex de Braken te Boxtel met Moravanka, Tufaranka, Lanžhotčanka en die Zwetschgenbub'n. Aanvang 14.00 uur. Inlichtingen: 073-6218159.

- Eveneens op 29 maart is de blaaskapel "Keramička in Nederland. Zij spelen 's avonds in Gorredijk (Fr). Op 30 maart is deze groep in Haaksbergen (zaal het "Hogeland") en op 31 maart op het "Paasblaasfestival" in de Lutte bij Denekamp.

- Op 29 maart speelt Galánečka in het Cultureel Centrum "De Brink" te Zelhem. Aanvang 20.00 uur. Entree f 15, =. Info: 0314-62 21 40.

- Op 30 maart is Galánečka te beluisteren in Dorpshuis "De Schulp" te Egmond-Binnen. Aanvang 20.00 uur. Entree f 15, =. Info: 072-506 35 23.

- Op zondag 31 maart 1997 organiseert Blaaskapel "Amatinka" een bijzonder matinee waaraan een tweetal orkesten zal deelnemen.

Het is "Amatinka" wederom gelukt de bijzondere groep aan te trekken die ook vorig jaar te gast was: **Galánečka** o.l.v. Kamil Barták.

Deze kleine kapel komt uit het Tsjechische Moravië en speelt de volksmuziek op een wijze die heel specifiek te noemen is. Een geheel eigen stijl en eigen sound, een bijzondere uitstraling en bovendien technisch, zowel instrumentaal als vokaal, zeer goed.

Voor het publiek is het even wennen omdat deze muziek veelal wordt uitgevoerd door orkesten met een bezetting van 15 tot 20 personen. Galánečka" brengt de muziek met 4 muzikanten, een zanger en een zangeres. De instrumentalisten bespelen de trompet, de accordeon, de tenorhoorn en de bastuba. Het orkest bestaat louter uit enorm getalenteerde en ervaren beroepsmensen. De leiding is in handen van de jonge energieke Kamil Barták die tevens de tenorhoorn bespeelt.

"Galánečka is zonder enige twijfel het meest succesvolle orkest van Moravië, hetgeen kan worden aangetoond door de jaarlijks ca. 300 optredens in eigen land en door geheel Europa. Daarnaast wordt regelmatig de studio bezocht om de prachtige muziek op de zilveren schijf vast te leggen.

U mag deze professionele groep zeker niet missen.

Naast "Galánečka" zal ook "Amatinka" o.l.v. Theo Burgerhof optreden en het beste van het repertoire laten zien en horen.

Het evenement vindt plaats van 13.30 - 17.30 uur in Gelre's End, Molendijk 1 te Hedel. De entree bedraagt f 10, = per persoon. Voor nadere informatie en reserveren van kaarten kunt u contact opnemen met Theo van Hamond, tel. 073-594 14 52.

TOLK- EN VERTAALBURO TATRA (OOST-EUROPA)

Klant is koning!

roept de concurrentie. Maar wij niet, want bij Tatra geldt:

DE KONINGIN IS KLANT!

en dat klinkt toch veel origineler, of niet soms?

En naast Koningin Beatrix zijn er nog de Slowaakse President Michal Kováč, Minister-President Wim Kok, het Ministerie van Buitenlandse Zaken, het Ministerie van Defensie, Stork, TNO, NKF, de Rotterdamse en de Haagse rechtbank en nog veel andere bekende en minder bekende klanten in bekende en minder bekende landen van Europa, die klant van Tatra zijn.

Belt u ons eens op, als u wat te vertalen hebt. Of als u een keer een tijdje in dat mooie hotel in Zlín wilt logeren! Kent u de richtprijzen nog?

	niet-hoogseizoen		hoogseizoen	
2 overn., 2 x volpension	czk 950	fl 64	czk 1.060	fl 71
6 overn., 6 x volpension	czk 2.850	fl 190	czk 3.180	fl 212
6 overn., 6 x halfpension	czk 2.250	fl 150	czk 2.580	fl 172
7 overn., 7 x volpension	czk 3.325	fl 222	czk 3.710	fl 248
7 overn., 7 x halfpension	czk 2.625	fl 175	czk 3.010	fl 201
13 overn., 13 x volpension	czk 6.175	fl 412	czk 6.890	fl 460
13 overn., 13 x halfpension	czk 4.875	fl 325	czk 5.590	fl 373
14 overn., 14 x volpension	czk 6.650	fl 444	czk 7.420	fl 495
14 overn., 14 x halfpension	czk 5.250	fl 350	czk 6.020	fl 402

TATRA TRADE & TRANSLATIONS - OOST-EUROPEES (VER)TAALBURO

Knipmolenweg 29
NL-2807 DC Gouda
BTW-nr. NL0905.57694B01
Rabobank Gouda rek. nr. 1169.27968
Gironr. van de Rabobank 34435

Telefoon 0182 - 599144 (* +31-182-599144)
Fax/modem 0182 - 599166 (* +31-182-599166)
GSM 06 - 53140089 (* +31-6-53140089)
Internet tatra@pi.net
K.v.K. Gouda 29038405

WAT HET OOG STREELT

De schutterij van Znojmo

Deze tentoonstelling is nog tot maandag 14 april a.s. te zien in het Veluws Museum te Harderwijk. Znojmo is de partnerstad in Moravië van Harderwijk.

Aan de hand van meer dan 100 voorwerpen wordt de 575-jarige geschiedenis van de schutterij van Znojmo getoond. In het vorige nummer van 'Ahoj' (nr. 125) is hierop uitgebreid ingegaan.

Veluws Museum, Donkerstraat 4, 3840 AB Harderwijk.

Tel. 0341-414468. Geopend: ma t/m vrij 10 - 17 uur, zaterdag van 13 - 16 uur. Toegangsprijs: kinderen t/m 4 jaar gratis, jongeren tot 14 jaar f 1,50 p.p., volwassenen f 3,50 p.p. Houders van een museumjaarkaart hebben gratis toegang.

De dwaasheden der wereld

Vrome overpeinzingen in de paastijd

Vanaf 9 maart tot en met 6 april exposeert voor de tweede keer de Oezbeekse schilder Arkadi Natanov bij Galerie Groll in Naarden. Toen hij drie jaar geleden voor de eerste keer exposeerde had hij als asielzoeker net een verblijfsvergunning gekregen, nu heeft hij net zijn Nederlands paspoort.

Ook al is hij nu een Nederlands staatsburger, Natanov zal zijn nationaliteit en zijn geloof bewaren. Natanov's kunst is geworteld in de iconenschilderkunst en de Russische volkskunst.

Zoals gebruikelijk bij Galerie Groll bestaat ook deze tentoonstelling weer uit twee- en driedimensionaal werk. De beeldhouwer die voor de eerste keer in Nederland exposeert is ***Oto Bachorik uit Slowakije***. Zijn beelden van hout, steen, brons en marmer stralen een meditatieve rust en verstilling uit.

Galerie Groll, Turfpoortstraat 36a-38, 1411 EH Naarden-Vesting.

Tel. 035-6943701, fax: 035-6940341.

Openingstijden: woe t/m vrij 14 - 17 uur. Zaterdag: 11 - 16 uur en op afspraak.

Architectuurtentoonstelling 'Het Nieuwe Bouwen in Nederland en Slowakije' op herhaling

Van 21 maart t/m 20 april wordt in het Thermenmuseum in Heerlen dezelfde architectuurtentoonstelling gehouden, die in de zomer van 1995 in het Comeniusmuseum in Naarden heeft gestaan. Op deze tentoonstelling zijn foto's en modellen van Slowaakse en Nederlandse objecten uit de functionalistische periode (1918-1940) te zien.

Het betreft een gemeenschappelijk project van het Nederlandse adviesbureau Van Dijk, Van Soomeren en Partners enerzijds en de Slowaakse Architecten Vereniging anderzijds.

De tentoonstelling heeft inmiddels een succesvolle toernee door Tsjechië en Slowakije achter de rug.

In november zal de tentoonstelling in Deventer te zien zijn in het kader van de Oost-Europamanifestatie die de Culturele Raad Deventer elke twee jaar organiseert.

Meer nieuws daarover volgt in een later nummer van 'Ahoj'.

ONZE BOEKENPLANK

Vitalis

Nu de Duits-Tsjechische politieke verhoudingen aanzienlijk verbeterd zijn, is het wellicht van nut te wijzen op een onafhankelijke Duitstalige uitgeverij in Praag, die zich in het bijzonder bezighoudt met de uitgave van boeken, ook vertalingen, van Tsjechische literatuur. Ik heb het oog op de uitgeverij "Vitalis Literaturverlag" (adres: U Lužického semináře 19, CZ-11800 Praha 1). In het fonds van deze uitgeverij bevinden zich heruitgaven van bekende Tsjechische schrijvers als Jan Neruda, Kafka

en Rilke. Van recente uitgaven noem ik F. Kleček: "Aus meinen dreissigjährigen Erinnerungen als Prager Kleinzeitner Fiaker",

J. Neruda: "Kleinseitner Geschichten", Jaroslav Hašek "Das Weib als holde Wesen", Eduard Mörike "Mozart auf der Reise nach Prag", Gustav Meyrink "Der Golem", Hugo Rokyta "Prag", Jindřiška Smetanová "Hinter Prager Fenstern", "Jüdische Erzählungen aus Praag", W. Kraus "Da Phänomen Kafka", Harald Salfellner "Mein Böhmisches Kochbuch".

P. Krug

FILMNIEUWS

Animatiefilmer Michaela Pavlátová

'film maak je vanuit je ziel'

Tijdens het Holland Animation Film Festival vorig jaar november in Utrecht was de Tsjechische animatiefilmer Michaela Pavlátová een van de leden van de jury voor de competitie voor toegepaste animatie. Hieronder volgt een korte samenvatting van een gesprek dat ik met haar in de Domstad voerde. Voor de leden van 'Ahoj' die Michaela Pavlátová niet kennen, volgt eerst een introductie van haar als filmer.

Michaela Pavlátová is geboren in 1961 en studeerde animatie aan de universiteit in Praag. Daarna maakte ze verschillende films die alle zeer succesvol waren. Haar 'Words, words, words' (1992) werd bijvoorbeeld genomineerd voor een Oscar en ontving vier internationale onderscheidingen.

'Repete' (1995) won een Gouden Beer in Berlijn en kreeg diverse andere bekroningen. Sinds een aantal jaren doceert zij aan de universiteit waar zij zelf studeerde.

Veelvuldig is Michaela Pavlátová te gast op internationale filmfestivals. Zij illustreert ook boeken en tijdschriften. In 1992 werkte ze samen met de Nederlandse animatiefilmer Paul Driessen een maand in Den Haag aan 'Uncles and aunts'.

In haar studietijd kreeg Michaela Pavlátová al de mogelijkheid om bij Krátký Film in Praag een korte film te maken. Deze viel zo in de smaak dat zij na haar afstuderen in 1987 weer een film kon maken en tot op heden nog steeds mogelijkheden heeft bij dit bedrijf. Momenteel is het voor de 2 à 3 studenten die jaarlijks hun zesjarige opleiding animatie beëindigen veel moeilijker om aan de slag te komen en te blijven. Het is dan ook lastig voor getalenteerden om hun kwaliteit te laten zien. Voor Pavlátová geldt deze situatie minder omdat ze reeds een aantal prijzen gewonnen heeft. Ze krijgt daardoor ook vaker een beurs van het ministerie. Deze benijdenswaardige positie betekent overigens wel een grote verantwoordelijkheid. Iedere volgende film moet weer hetzelfde of een beter niveau hebben. Je mag mensen niet teleurstellen.

Tijdens het communisme was er censuur, maar voldoende geld om films te maken, nu is er geen censuur maar zijn er onvoldoende financiële middelen.

Het blijkt heden ten dage ook moeilijk om de films te verkopen en te distribueren. Een goede distributie is belangrijk. Het is van belang dat het publiek de kans krijgt om met de animatiefilms in aanraking te komen. Temeer daar animatie door velen niet beschouwd wordt als een essentieel deel van het leven. Tegenwoordig wordt meer en meer met kijkcijfers gewerkt - een kwalijke ontwikkeling. Filmen is werken vanuit je ziel.

Michaela Pavlátová toont in haar films mensen in hun tegenstellingen. Relaties tussen mannen en vrouwen, het oppervlakkige en kunstmatige van het leven, het zijn terugkerende thema's in haar werk. Zij verfilmt deze met veel ironie en absurditeiten. In haar eerste films verbeeldde ze haar thema's in de contradictie zwart-wit. Nu ze ouder is geworden, brengt ze meer nuanceringen aan en is dan ook de mening toegedaan dat iedereen iets uit haar films moet kunnen halen. Bij 'Repete' (die gaat over het moeilijk doorbreken van rituelen en patronen van de mens) werd ze daarin heel vaak bevestigd. Met 'het is precies zo' reageren veel personen op deze film. Overigens vindt zij zelf dat een live action film mensen meer raakt dan een animatiefilm. Je huilt eerder bij een sterfscène in een speelfilm dan in een animatiefilm.

Animatie-eminence grise Jan Svankmajer is een groot voorbeeld voor haar. Zijn films hebben haar beïnvloed. Volgens Pavlátová is de befaamde Tsjechische animatie-school op dit moment verleden tijd en is Groot-Brittannië op het gebied van animatie meer toonaangevend dan haar eigen land.

Michaela Pavlátová heeft vijf films gemaakt en een video in co-productie. Dat lijkt niet zo veel. Maar het is een tijdrovende bezigheid. Het maken van een film duurt gemiddeld zo'n anderhalf jaar. Haar nieuwe film 'Wedding' moet in 1997 gereed zijn. Ook participeert ze met haar werk in een live action film wat voor haar een nieuwe uitdaging is.

Tot zover een aantal opmerkingen van een gedreven Tsjechische animatiefilmer.

Films van Michaela Pavlátová in chronologische volgorde:

- 1987 'Etudes from an album', Krátký Film, 4 minuten (man en vrouw spreken elkaar falikant tegen en houden voet bij stuk).
- 1989 'Crossword puzzle', Krátký Film, 5 minuten. (Een man heeft weinig oog voor andere zaken dan zijn kruiswoordpuzzels).
- 1991 'Words, words, words', Krátký Film, 8 minuten. (Verbeelding van woorden die mensen veel gebruiken).
- 1992 'Uncles en aunts', Nico Crama Producties, 3,30 minuten. (Een fotoalbum met daarin onthullende kiekjes uit het leven van een familie).
- 1995 'Repete', Krátký Film, 9 minuten. (Elk mens is tegen wil en dank verstrikt in een patroon van routines en rituelen die zich nauwelijik laten doorbreken).
- 1995 'This could be me', co-director Pavel Koutský, BBC Bristol England, video, 3 minuten. (Zelfportret animatiefilmer).

Marijke van Dorst

ALLERHANDE

Wijzigingen telefoonnummers

Vanaf 1 maart zijn de toegangscodes naar Tsjechië en Slowakije gewijzigd. In plaats van 42 wordt het: Tsjechië 420 en Slowakije 421.

Ons is ook ter ore gekomen dat mogelijk in enkele delen van Praag de telefoonnummers zijn gewijzigd.

Nieuwe zusterclub in buurland

In België bestond nog enkele jaren geleden een oude, bloeiende zusterclub: "de Vrienden van Tsjechoslovakije". Op een bepaald moment kwam de klad erin en bloedde deze vereniging dood.

De Vlamingen hebben nu een nieuwe vereniging opgericht waarvan de naam luidt: "de Vlaams-Tsjechische- en Slowaakse Vereniging".

Voor nadere informatie kan men zich wenden tot de zaakgelastigde, dhr. W. Smeunx, Prins Leopoldstraat 36, 2140 B Antwerpen-Borgerhout, België. Tel. 03-2368460, fax: 03-2352692.

Tsjechië & Slowakije

JUBO Reizen - De specialist voor Tsjechië en Slowakije.

Ruime keus van prachtige vakantiehuizen van particulieren. Streng geselecteerd op gebied en kwaliteit. Door direct contact met de eigenaren zeer prijsgunstig.

*Gratis gids. Bel of kom langs!
Frederikstraat 4, 4327 AD Serooskerke
Tel. 0111 - 672 700*